

ZAŠTO LJUDI GOVORE RAZLIČITIM JEZICIMA?

Davno, kada je Zemlja bila mlada, svi ljudi su govorili istim jezikom. Živjeli su u miru i skladu. Dijelili su sve što su imali, a imali sve što su mogli poželjeti. Uzgajali su kukuruz, grah i bundevu na svojim poljima. Lovili su divljač u šumi. Zahvaljivali su se Zemlji, biljkama kojima se hrane, životinjama i velikom Stvaratelju koji je stvorio svo to bogatstvo.

Tih dana, u velikom selu na obali rijeke, živjela je žena - poglavica. Zvala se Godasiyo i bila je dobra svom narodu (Napomena: Godasiyo se izgovara: Go-dah-si-yo). Bila je mudra i velikodušna i činila sve da bi ljudi živjeli u miru u skladu sa svima. Selo je bilo napučeno ljudima te se smjestilo na obje strane velike rijeke. Obzirom da ljudi tada još nisu znali izgraditi čamce, sagradili su jak most preko rijeke. Vezali su stabla i grane zajedno i upleli ih tako da je ljudima bilo lako prelaziti s jedne strane rijeke na drugu.

Ljudi su to i činili vrlo često, jer su se na zapadnoj strani plesovi održavali cijelu noć. Mogli su trgovati različitom robom. Neki kožom i biljkama iz šume. Neki sa sušenim kukuruzom i voćnim bobicama sa polja. Sve što im je trebalo bilo je moguće razmijeniti ili dobiti na poklon, i ako je netko stvarno trebao, a nije imao ništa za razmjenu, bilo je dovoljno reći: Brate, želim ... ili Sestro, hoćeš li mi dati ... Tada su dobili sve što su željeli. Jednoga dana nešto novo je iskršlo. Tih dana su ljudi imali puno pasa. Mala bijela kujica koja je živjela u kolibi sa Godasiyo se oštenila. To se u selu često događalo i po običaju psi su bili prihvaćeni kao članovi obitelji. Svatko je prema želji mogao usvojiti ponekog psa. Ovaj je puta u leglu bilo četiri bijela psića, od kojih je jedan imao dvije crne mrlje iznad očiju. Izgledao je kao da ima četiri oka. Vjerovalo se da je takav pas mudriji i bolji od ostalih pasa, sposoban vidjeti i sa mrljama iznad očiju. Time je bolji predvodnik lova i lovac. Zbog toga je Godasiyo odlučila zadržati ga za sebe. Tada su nastali problemi.

Uskoro su ljudi sa zapadne obale počeli hvaliti posebnog psa njihovog poglavice.

Niti jedan pas nije kao on. - govorili su.

Nitko na istočnoj strani rijeke nema takvog psa. - ponosili su se.

Prvi puta se u Velikom selu čulo takvo hvalisanje. Tada je iskršlo nešto novo. Pojavila se zavist. Ljudi s istočne obale su postali zavidni svojoj braći i sestrama na njihovom posebnom psu. Iako je Godasiyo bila mudra predvodnica u početku nije primjećivala što se zbiva. Dok jednog dana ljudi s njene strane obale nisu došli u posjetu.

Mi smo zabrinuti. - rekli su. Loši ljudi s druge strane rijeke govore o našem psu sa četiri oka. Mislimo da će ga pokušati ukrasti. Moramo se pripremiti na borbu.

Godasiyo je bila šokirana. Kako se ljudi mogu sukobiti? Šetala je među njima, slušala ih i gledala. Vidjela je loše stvari. Ljudi su se podijelili i ništa ih nije moglo spojiti ponovo. Mislila je dopustiti ljudima s druge strane rijeke da uzmu psa. Tada je vidjela ljubomoru na zapadnoj strani. Na obje strane podijeljenog sela ljudi su počeli izrađivati oružje. Odlučila je nešto

poduzeti. Okupila je ljude sa zapadne strane i rekla što je odlučila. Srušite most. - rekla je. Zapalili su most. Sada su bili stvarno podijeljeni. Ali, Godasiyo je znala da je most moguće brzo sagraditi i da su borbe neizbježne. Moramo napustiti ovo mjesto. - rekla je. Promatrajući plutanje komada srušenog mosta na rijeci, probudila se ideja. Odredila je da ljudi skupe velike komade kore debla breze i povežu ih na sličan način kao kada izrađuju košare i posude za kuhanje. Smolom su začepili pukotine i tako izradili prve kanue. Napravili su puno malih i dva velika kanua. Dovoljno za sve ljude njihovog dijela sela. Pripremili su se za odlazak na novo prebivalište gdje će opet živjeti u miru i skladu. Ali, već kod polaska problemi su počeli ponovo. Posvađali su se oko kanua koji će prevoziti poglavicu i njenog predivnog četverookog psa. Kada ćemo prestati sa svađama? Godasiyo je osjetila umor i tugu. Ipak joj je pala na pamet nova ideja.

Povezat ćemo mladice drveća između dva velika kanua i tako između dobiti platformu za mene i mog psa. To neće biti poseban kanu te nitko neće biti zavidan. Sve je bilo u redu dok nisu stigli do mjesta gdje se rijeka dijelila u dva rukavca. Opet su počele prepirke. Jedni su htjeli lijevima, a drugi desnim rukavcem. Godasiyo ih je pokušala zaustaviti, ali nitko nije slušao. Veslali su u suprotnim pravcima. Također su se podijelili i dva velika kanua s platformom. Trudili su se veslati što jače, kako bi odvukli na svoju stranu.

Boreći se tako, dva kanua su pukla u dijelu platforme i rijeka je povukla Godasiyo i psa u dubinu.

Ljudi su se nagnuli preko ruba čamaca i gledali dolje u vodu.

Poglavica i pas su nestali. Na njihovom mjestu se pojavila velika jesetra i mala bijela ribica.

Dok su promatrali u čudu, ribe su otplivale.

Sad su pokušali razgovarati o događaju. Ali nisu više razumjeli jedni druge. U drugom kanuu su govorili nekim nepoznatim jezikom. Na daljnjem putu, razdvajanja su nastavljena. Svaki puta kada se rijeka dijelila, ljudi su se također dijelili i novi jezici su nastajali u svijetu. Tako je do danas. Ljubomora i svađe dijele ljude i donose svijetu nove jezike.

Joseph Bruchac (prema tradiciji Seneka Indijanaca)

Fotografije iz kataloga Šibeničke budi dijete